

۲۱۳۲۷۰۳

به نام خدا

بازآفرینی هنر از هنر در تاریخ سینما

پروفسور اقتباس در تاریخ سینمای ایران و جهان

انتشارات نسل روشن

سرشناسه: غفوریان، سارا، ۱۳۶۹-

عنوان و نام پدیدآور: بازآفرینی هنر از هنر در تاریخ سینما (پرسی اقتباس در تاریخ سینمای ایران و جهان) / گردآوری و تألیف سارا غفوریان.

مشخصات نشر: تهران: نسل روشن، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۷۴ ص.: مصور، بخشی رنگی، جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۷-۱۳۱-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

ضوع: اقتباس‌های سینمایی -- تاریخ و نقد

ضوع: Film adaptations -- History and criticism

رده‌بندی کنگره: PN۱۹۹۷/۸۵

ه‌بندی دیویی: ۷۹۱/۳۳۶

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۰۹۱۸

بازآفرینی هنر از هنر در تاریخ سینما (پرسی اقتباس در تاریخ سینمای ایران و جهان)

ناشر: انتشارات نسل روشن

نویسنده: سارا غفوریان

طراحی جلد: علیرضا زمانی

چاپخانه صحافی: نسل روشن

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۱۰ نسخه

قیمت: ۷۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۷-۱۳۱-۶

آدرس: تهران - میدان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان شهید نظری شرقی، پلاک ۹۱، جنبه چهارم واحد ۴۴ B

☎ ۶۶۹۵۳۱۲۶

www.nasleroshan.com

📧 nasle_roshan

📧 @nasleroshan

تمامی مسؤولیت‌ها و حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به نویسنده است.

هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و برداشت تمام یا قسمتی از اثر را به صورت چاپ، فتوکپی و... را ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

نسل مثال گیاهی است که خشک شده و از بین می‌رود و تمام زیبایی‌های
 انسان نیز همچون گلی است که پژمرده می‌شود.

آری؛ گاه خشک و پژمرده می‌شود و انسان نیز مانند گیاه از بین می‌رود اما
 تنها کلام، احکام، آثار و اقی می‌ماند.

انتشارات نسل روشن تلاش است تا با ایجاد یک بستر مناسب در حمایت
 از مولفان و همچنین ماندگاری ابدی آثار و افکار آن‌ها و با انتشار کتابی
 ارزشمند که از سطح علمی مطلوب برخوردار باشد به وظیفه‌ی انسانی و
 اعتقادی خویش عمل کند تا بتواند اثری سازنده را عنوان میراثی ناچیز برای
 نسل روشن باقی گذارد.

۱۳	پیشگفتار
۱۵	مقدمه
۱۷	اصول اقتباس
۱۷	انواع اقتباس
۲۸	تاریخ سینما (اقتباس و پیدایش اقتباس در آثار سینمایی جهان)
۲۸	برادران لومیر (آگوست ۱۸۶۲ - ۱۹۵۴) (لونیس ۱۸۶۴ - ۱۹۴۸)
۳۰	ژرژ مدیس (ملی بیس) (۱۸۶۱ - ۱۹۳۸)
۳۳	آرین جی اس پورتر (۱۸۶۹ - ۱۹۴۱)
۳۵	دیوید وارک گریفیث (۱۸۷۵ - ۱۹۴۸)
۳۸	سینمای کلاسیک
۳۹	سینمای کلاسیک شوروی
۴۰	لف گولش (۱۸۹۹ - ۱۹۷۰)
۴۴	وسوالدو پودونکین (۱۸۹۱ - ۱۹۶۲)
۴۶	گریگوری کوزیتسفس (۱۹۰۵ - ۱۹۷۰)
۴۸	سینمای مکتب اکسپرسیو آلمان
۴۹	فردریش ویلهلم مورتانو (۱۸۸۸ - ۱۹۳۱)
۵۲	فریتس لانگ (۱۸۹۰ - ۱۹۷۶)
۵۴	سینمای نوآر آمریکا:
۵۶	فریتس لانگ (۱۸۹۰ - ۱۹۷۶)
۵۹	جان هیوستون (۱۹۰۶ - ۱۹۸۷)
۶۱	اتو پره مینجر (۱۹۰۶ - ۱۹۸۶)
۶۴	جوزف لوزی (۱۹۰۹ - ۱۹۸۴)
۶۸	سینمای آوانگارد و امپرسیونیسم (سینمای دهه بیست فرانسه)
۶۹	مارسل لریبه (۱۸۸۸ - ۱۹۷۹)
۷۱	سینمای دادانیسم
۷۲	رنه کله (۱۸۹۸ - ۱۹۸۱)
۷۴	سینمای سورئالیسم
۷۴	لوئیس بونوئل (۱۹۰۳ - ۱۹۰۰)
۷۸	سینمای شاعرانه‌ی فرانسه (رنالیسم شاعرانه)
۸۰	ژان رنوار (۱۸۹۴ - ۱۹۷۹)
۸۲	مارسل کارنه (۱۹۰۶ - ۱۹۹۶)
۸۴	ژولین دووویویه (۱۸۹۶ - ۱۹۶۷)

- ۸۶ **نئورئالیسم ایتالیا**
- ۸۸ لوچینو ویسکونتی (۱۹۷۶-۱۹۰۶)
- ۹۰ ویتوریو دسیکا (۱۹۷۴-۱۹۰۱)
- ۹۱۳ **سینمای موج نو فرانسه**
- ۹۶ ژان کوکتو (۱۹۶۳-۱۸۹۹)
- ۹۶ روبر برسون (۱۹۹۹-۱۹۰۱)
- ۹۸ فرانسوا تروفوا (۱۹۸۴-۱۹۳۲)
- ۱۰۲ ژان لوک گدار (۱۹۳۰ - ...)
- ۱۰۶ کلود شاپرول (۲۰۱۰-۱۹۳۰)
- ۱۰۸ ژاک ریوت (۲۰۱۶-۱۹۲۸)
- ۱۱۰ ژاک رومر (۲۰۱۰-۱۹۲۰)
- ۱۱۳ لویی مال (۱۹۳۲-۱۹۹۵)
- ۱۱۵ ژان ربه (۱۹۲۲-۲۰۰۸)
- ۱۱۷ **موج نو آلمان (نهمین سینمای آزاد انگلستان)**
- ۱۲۰ **موج نو آلمان (سینمای جوان آلمان)**
- ۱۲۱ فولکر شلندر (۱۹۳۹ - ...)
- ۱۲۲ ویم وندرس (۱۹۴۵ - ...)
- ۱۲۳ **موج نو سینمای لهستان**
- ۱۲۴ از نامداران نسل اول موج نوی لهستان
- ۱۲۴ آندری وایدا (۲۰۱۶-۱۹۲۶)
- ۱۲۶ از نامداران نسل دوم سینمای لهستان
- ۱۲۶ رومن پولانسکی (۱۹۳۳ - ...)
- ۱۲۹ از نامداران نسل سوم سینمای لهستان
- ۱۲۹ کریستف زانوسی (۱۹۳۹ - ...)
- ۱۳۲ **موج نو سینمای چک**
- ۱۳۵ **کارگردانان انگلیسی قرن بیستم:**
- ۱۳۵ آلفرد هیچکاک (۱۹۸۰-۱۸۹۹)
- ۱۴۱ لارنس الیویه (۱۹۸۹-۱۹۰۷)
- ۱۴۲ کارول ریڈ (۱۹۷۶-۱۹۰۶)
- ۱۴۳ آثار اقتباس شده از متون ادبی توسط کارول ریڈ:
- ۱۴۴ آدریان لین (۱۹۴۱ - ...)

۱۴۶	کارگردانان ایتالیایی قرن بیستم
۱۴۶	میکل آنجلو آنتونیونی (۲۰۰۷-۱۹۱۲)
۱۴۸	فدریکو فلینی (۱۹۹۳-۱۹۲۰)
۱۴۹	پیر پائولو پازولینی (۱۹۷۵-۱۹۲۲)
۱۵۱	برناردو برتولچی (۱۹۴۰ - ...)
۱۵۲	آثار اقتباس شده از متون ادبی توسط برتولچی:
۱۵۳	جوزیه تورناتوره (۱۹۵۶ - ...)
۱۵۵	کارگردانان شیلیایی قرن بیستم
۱۵۵	رئول روییز (۲۰۱۱-۱۹۴۱)
۱۵۷	کارگردانان فرانسه قرن بیستم
۱۵۷	ژان پیر ملویا (۱۹۷۲-۱۹۱۷)
۱۵۹	هانری ژرژ ژرو (۱۹۰۷-۱۹۷۲)
۱۶۱	کارگردانان گرجستانی قرن بیستم
۱۶۱	سرگنی پاراجانف (۱۹۲۴-۱۹۹۰)
۱۶۳	کارگردانان سوئدی قرن بیستم
۱۶۳	اینکمار برگمان (۲۰۰۷-۱۹۱۸)
۱۶۴	کارگردانان اتریشی قرن بیستم
۱۶۴	فرد زینه مان (۱۹۹۷-۱۹۰۷)
۱۶۵	اریک فون اشتروهایم (۱۹۵۷ - ۱۸۸۵)
۱۶۷	جوزف فون اشترنبرگ (۱۹۶۹-۱۸۹۴)
۱۶۹	کارگردانان آمریکایی قرن بیستم
۱۶۹	ویکتور فلمینگ (۱۹۴۹ - ۱۸۸۹)
۱۷۰	اورسن ولز (۱۹۸۵ - ۱۹۱۵)
۱۷۰	الیا کازان (۲۰۰۳-۱۹۰۹)
۱۷۰	وودی آلن (۱۹۳۵ - ...)
۱۷۷	استیون اسپلبرگ (۱۹۴۶ - ...)
۱۸۰	جان استرجس (۱۹۹۲-۱۹۰۲)
۱۸۲	رابرت ژمه کیس (۱۹۵۲)
۱۸۴	مارتین اسکورسیزی (۱۹۴۲ - ...)
۱۸۶	کلینت ایستوود (۱۹۳۰ - ...)
۱۸۸	تیم برتون (۱۹۵۸ - ...)

فهرست مطالب

۱۹۱	ریدلی اسکات (۱۹۳۷ - ...)
۱۹۳	آلن جی پاکولا (۱۹۶۸ - ۱۹۲۸)
۱۹۴	سیدنی پولاک (۱۹۳۴ - ۲۰۰۸)
۱۹۵	جان فورد (۱۸۹۴ - ۱۹۷۳)
۱۹۷	فرانک کاپرا (۱۸۹۷ - ۱۹۹۱)
۱۹۸	دیوید لین (۱۹۰۸ - ۱۹۹۱)
۲۰۱	بیلی وایلد (۱۹۰۶ - ۲۰۰۲)
۲۰۳	ویلیام وایلر (۱۹۰۲ - ۱۹۸۱)
۲۰۵	هاوارد هاگس (۱۹۷۷ - ۱۹۸۶)
۲۰۶	استنلی کوبریک (۱۹۲۸ - ...)
۲۱۱	سم وود (۱۸۸۴ - ۱۹۴۹)
۲۱۳	مایکل کورتیز (۱۹۴۳ - ...)
۲۱۴	دنیل لینچ (۱۹۴۶ - ...)
۲۱۶	والتر سنی (۱۹۰۱، ۱۹۶۶)
۲۲۶	تارگر: نان آد: خای قرن بیست و یکم
۲۲۶	برادران دونه
۲۲۸	کریستوفر نولان (۱۷۰ - ...)
۲۳۰	دیوید فینچر (۱۶۲ - ...)
۲۳۲	پیتز جکسون (۱۹۶۱ - ...)
۲۳۴	دیگر آثار اقتباسی قرن بیست و یکم
۲۳۵	سینمای ژاپن
۲۳۵	اکیرو کوروساوا (۱۹۱۵ - ۱۹۹۸)
۲۳۷	کنجی میزوگوشی (۱۸۹۸ - ۱۹۵۶)
۲۴۰	یاسو جیرو اوزو (۱۹۰۳ - ۱۹۶۳)
۲۴۲	ماسایاکی کوپایاشی (۱۹۱۶ - ۱۹۹۵)
۲۴۴	سینمای اسکانندیناوی
۲۴۴	کارل تئودور درایر (۱۸۸۹ - ۱۹۶۸)
۲۴۶	سینمای هند
۲۴۶	ساتیا جیت رای (۱۹۹۲ - ۱۹۲۱)

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۳

۲۵۵

۲۵۷

۲۵۹

۲۶۱

۲۶۳

۲۶۵

۲۶۸

۲۶۹

سینمای ایران

عبدالحسین سپنتا (۱۲۷۸ - ۱۳۴۸)

رضا میرلوحی (۱۳۱۹ - ۱۳۶۲)

خسرو هریش (۱۳۱۱ - ۱۳۵۸)

بهمن فرمان آرا (۱۳۲۰ - ...)

داریوش مهرجویی (۱۳۱۸ - ...)

سعید کیمیایی (۱۳۲۰ - ...)

امیرتقوایی (۱۳۲۰ - ...)

م. توکلی (۱۳۵۵ - ...)

نهمینه میلانی (۱۳۳۹ - ...)

گفتگو با فرزاد مومنین

فرزاد مومنین (۱۳۴۶ - ...)

گفتگو با فرزاد مومنین، از گردن موفق ترین عاشقانه ی اقتباسی سینمای ایران (۲۶۹)

www.ketaboo.ir

پیشگفتار

آشکار است که در بحث اقتباس، دو عنصر وجود دارد؛ یکی منبع اقتباس و دیگری اثر اقتباسی. یکی دهنده و دیگری گیرنده. شینی نور می‌دهد و شیء دیگری نور می‌ستاند. روند اقتباس در حوزه‌ی هنر در واقع به معنای تولید هنر از هنر است.

منبع اقتباس برای فیلم عموماً از ادبیات داستانی و دراماتیک کلاسیک هستند. اقتباس از آثار معاصر، رویدادهای تاریخی، قصه‌ها و افسانه‌های عامیانه، شعر، روایات و زندگینامه حتی خرد سینما و دیگر فیلمنامه‌ها نیز مرسوم است و فیلمنامه‌نویس بسته به هوش و نبی‌اش آن را به اثری با ارزش و ماندگار در جهان هنر تبدیل می‌کند و هویت جدید و مستقر آن اثر، واقعیت و یا حکایت اولیه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

هر مورد مکتوب و غیرمکتوبی توان دارد که با توجه به خلاقیت اقتباس کننده‌اش، به عنوان منبع اقتباس انتخاب و استفاده‌ی مجدد شود.

به طور کلی منابع اقتباس برای تصویر را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد:

۱. اقتباس از داستان، شخصیت‌های داستان و... برای نگارش فیلمنامه

(اقتباس از ادبیات)

اقتباس از ادبیات شامل داستان کوتاه، نمایشنامه، رمان و... می‌باشد.

- داش آکل نام یکی از یازده داستان کوتاه مجموعه‌ی سه‌گانه‌ی خوش‌نوشته‌ی صادق هدایت است که از این داستان کوتاه فیلم بلند داش آکل به کارگردانی مسعود کیمیایی و نمایش افعی طلایی به کارگردانی علی نصیریان اقتباس شده است.

- هملت و دیگر نمایشنامه‌های ویلیام شکسپیر از آثاری است که بارها مورد اقتباس فیلمنامه‌های سینمایی از جمله فیلم تردید به کارگردانی واروژ کریم مسیحی قرار گرفته است.